

Landskap: Skåne Upptecknare: Ellida Ohlsson, Skurup
 Härad: Vimmerby Berättare: " " "
 Socken: _____ Berättarens yrke: lantbr. hustru
 Uppteckningsår: 1964 Född år 1889 i Skurup

Kor och oar som dragare, ok och ohtillverkning.

s. 1-20.

LUF 125

(Bif.: en kvart
med 5 st. gamla orrens.
Hyrtsticken.)

KOR OCH OXAR SOM DRAGARE, ÖK OCH OKTILLVERKNING

Denna frågelista är utarbetad av Institut für deutsche Volkskunde i Berlin, som anhållit att få den utsänd i olika länder, bl a i Sverige. Vi vore tacksamma om Ni i görligaste mån ville besvara den och på så sätt understödja det för folklivsforskningen så viktiga internationella samarbetet. Frågelistan är av oss endast översatt till svenska, ej omarbetad med hänsyn till svenska förhållanden. Kan Ni ej besvara den så redogör för orsaken härtill.

1. Vilka dragdjur användes allmännast i Er trakt a) före 1900 b) c:a 1900, c) c:a 1950 d) 1962?
 2. Vilka koraser användes som dragdjur? a) Av vilka orsaker? b) Var de speciella mjölkkena av samma ras?
 3. För vilka arbeten (allt efter årstider) användes än i dag nötkreatur (kor eller oxar?) som dragare?
 4. Om kor eller oxar numera ej användes som dragdjur för vilka arbeten användes de a) före 1900 b) omkring 1900 c) omkring 1950?
 5. Om kor eller oxar inte längre användes som dragdjur vilka var då orsakerna till att man upphörde härmed (t ex djurskyddsbestämmelser, anskaffning av traktorer, förändringar inom boskapsskötseln eller jordbruket)? Sedan när användes ej längre hornboskap som dragdjur? Var det korna eller oxarna man först slutade att använda som dragare? Orsakerna till ordningsföljden?
 6. Hur mycket jord (angives i hektar) ägde de som använde dragkor? Var de uteslutande jordbrukare?
 7. Besvara föregående fråga även vad beträffar dragoxarna.
 8. Hur stora var de jordbruk där man blott använde hästar som dragare?
-

9. Vad kallades de bönder som till dragare endast använde a) kor b) oxar c) hästar?
10. Förekom stridigheter eller gnabb mellan "hästbönder" och "kobönder" i Er trakt? Såg hästbönderna ner på kobönderna? Beskriv noga hur motsättningen yttrade sig. Känner Ni till gamla berättelser, sägner eller skämt om kobönder? Känner Ni till sådana om motsättningar mellan hästbönder och kobönder? Besvara ovanstående frågor även med hänsyn till förhållandet mellan "oxbönder" och "hästbönder".
11. Leddes dragoxarna eller dragkorna under arbetet? a) Av vem? b) Vid vilket arbete? c) Varför? Styrdes de med tömmar eller rep? Var fästes dessa (t ex vid betslet eller hornspetsen)? Drev man på djuren med piska eller med en spetsig käpp?
12. Hur många timmar arbetade dragkorna vid a) plöjning b) harvning c) dragning av radsånings- eller skördemaskin d) dragning av höst- eller annan arbetsvagn? e) När och hur ofta fick de vila? f) Lät man djuren avlösa varandra? g) Till vilken ålder var dragkorna i allmänhet arbetsdugliga? h) Besvara ovanstående frågor även med hänsyn till dragoxarna.
13. Känner Ni till ordspråk, talesätt eller skämthistorier som på ett eller annat sätt anknyter till dragoxens eller dragkons arbetsprestationer?
14. Användes oxar resp. kor för uteslutande tungt eller lätt dragarbete? Spände man dem också för a) brudvagnen b) likvagnen c) reste man till marknader efter dem? Spelade de någon roll vid a) årsfesterna b) vid livets högtider c) vid helgondagar d) vid kyrkliga fester? Förekom i Er trakt omridning med hästar? Vid vilka tillfällen? Besvara dessa frågor även med avseende på nutida förhållanden.
15. Känner Ni till fall då nötkreatur spänts samman med hästar? Vad för slags arbete gällde det då? Vid vilken sida (från anspännarens håll sett) ställdes hästen? Var det alltid samma sida?
16. Vem skötte dragoxarna och dragkorna? a) Var det någon bland tjänstefolket som var speciellt ansvarig för dessa? b) Hade han någon särskild benämning? c) Vari bestod hans arbete? d) Intog han någon särställning bland tjänarna? e) Erhöll dragoxarna eller dragkorna speciell omvårdnad? f) Vari bestod denna? g) Vem skötte mjölkorna? h) Var utfordringen olika för dragkor och mjölkkor? Vari bestod i så fall skillnaden?

17. Var vistades dragkorna och dragoxarna då de ej var i arbete?
18. Skildra utförligt hur det gick till att vänja kor resp. oxar vid dragarbete. Hur gamla skulle de vara? Använde man de vanliga arbetsoken vid tämjningen? Hur lång tid tog tämjningen? Har läsningar eller besvärjelse förekommit då djuret varit alltför motsträvt? Vilka? Finns det ordspråk eller skämthistorier som hänför sig till tämjningen? Hur avgjordes om ett djur var lämpat för dragarbete eller ej? Vem avgjorde detta? Skulle tämjningen påbörjas någon särskild kalenderdag?
19. Kastrerades tjurkalven som bestämts till dragare av veterinären eller av någon läkekunnig lekman? Vilka redskap använde den läkekunnige? Använde han läsningar och besvärjelser? Skriv i så fall ned ordalydelsen. Nämn om möjligt den dialektala benämningen på de olika arbetsmomenten och på redskapen. Hur gammalt skulle djuret vara då det kastrerades? När på året utfördes kastreringen?
20. Vem brukade skära och beslå klövarna? Skildra utförligt hur detta gick till. Nämn också vilka klövsjukdomar som förekom och hur de behandlades, (se frågorna under punkt 29-30). Vilken tid på året brukade skärning och skoning äga rum?
21. Vem rättade hornen när de satt för tätt eller för glest? Vilka redskap användes och hur tillgick rättningen? Hur lång tid tog det innan felet var avhjälpt? Hur gammalt skulle djuret vara? Förekom läsningar eller besvärjelser medan justeringen pågick? Vid vilken tid på året brukade rättningen ske? Varför ansåg bönderna att det var nödvändigt att rätta hornen?
22. Vilka typer av dragok (se bifogade teckningar) användes i Er trakt? Vilka var avsedda a) speciellt för kor b) speciellt för oxar? Vad kallades oket och dess olika delar på traktens dialekt (använd siffrorna och bokstavsbe-teckningen på teckningarna)? Vilket material (t. ex. träslag) användes till oket och dess olika delar? Skiljer sig de ok som användes i Er trakt från de här avbildade? Vari består skillnaden? Bifoga om möjligt foto eller teckning med angivande av mått.
23. Hade man särskilda ok a) för plogen, b) för vagnen? Orsaken härtill? Vari bestod skillnaden? Gör en ritning som visar hur de skiljde sig från varandra. Hade de olika oken också olika benämningar?

24. Vilka fördelar och vilka nackdelar hade enligt böndernas mening de ok som brukades i Er hemtrakt?
25. Var de i Er trakt brukliga oxoken dekorerade (målning, snidning, karvsnitt, glödrkning etc.)? Vilken utsmyckning var vanligast? Bifoga om möjligt en teckning eller ett foto av ett dekorerat ok. Använde man de utsmyckade oken till vardags eller bara vid högtidliga tillfällen?
26. Vårdade man oken? Sågs de ofta över? Av vem? På vad sätt?
27. Spelade de i Er trakt använda oken någon roll a) vid bestämda fester b) på någon särskild kalenderdag c) i samband med helgondyrkan? Känner Ni till orts- och familjevapen i vilka något av de avbildade oken förekommer? Vet Ni några sägner, skämthistorier, visor eller ordspråk i vilka ok omnämnes? Skriv i så fall ned dem.
28. Hur fästes oket vid dragstången? Använde man härtill a) en järn- eller trä-sprint b) hängde man stången i en läder- eller järnring c) förband man stång och ok med rep eller läderremmar?
29. Skildra utförligt hur det gick till att spänna för en dragoxe eller dragko (rita gärna). Vilka försiktighetsmått iaktogs och vilka medel användes för att skydda dragdjuret från tryckskador och skavsår? Föreskrevs sådana åtgärder av veterinären eller av någon läkekunnig lekman? Förekom signier och besvärjelser för att förhindra tryckskador och skavsår.
30. Var det veterinären eller någon läkekunnig lekman som behandlade djuret om det skadade sig under arbetet? Vilka medel användes? Använde man läsningar och besvärjelseformler för att påskynda läkningen? Skriv i så fall ned dem. Vad kallades de olika åkommorna som djuren ådrog sig på grund av dragarbetet? Vilka var vanligast?
31. Vem tillverkade de i trakten vanliga oken? a) Byhantverkare (t ex vagnmakare, sadelmakare, smed)? b) Fanns det någon hantverkare som uteslutande tillverkade oxok? Vilken var hans officiella yrkesbeteckning? c) Fanns det hantverkare (vilka?) som ibland (när?) gick från by till by för att reparera eller tillverka ok? d) Tillverkade bönderna själva sina dragok? e) På vad sätt skilde sig de hantverksmässigt framställda oken från de hemmagjorda? f) Vem reparerade oken?

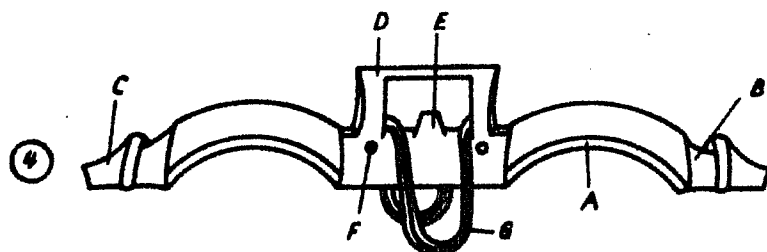
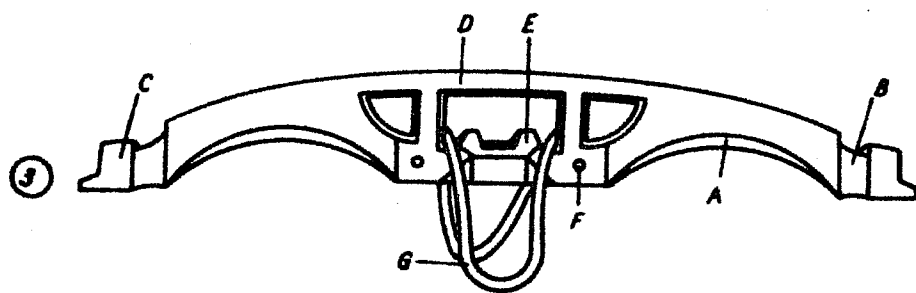
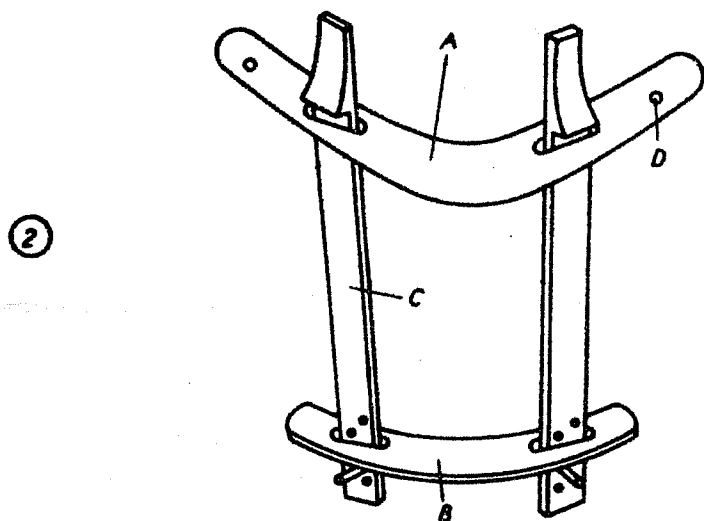
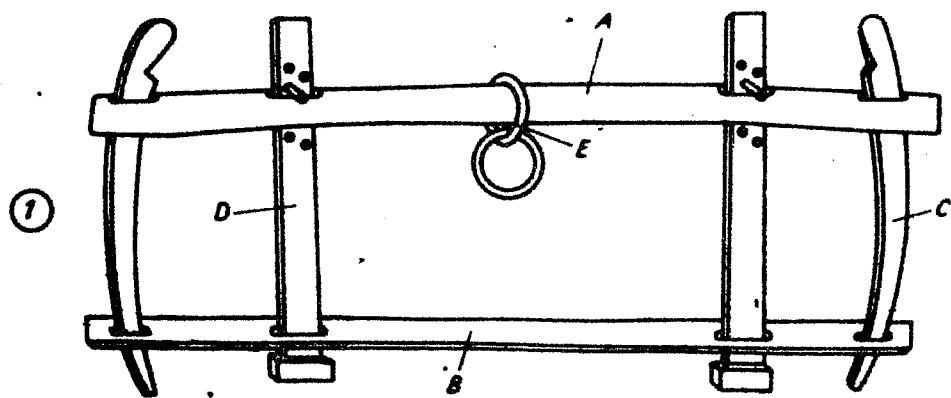
32. Förekom fabriksmässig tillverkning av oxok? (Nämn en sådan firma).
Var kunde man köpa eller beställa dem (t ex på kreatursmarknader)?
Fanns det någon skillnad mellan fabrikernas och hantverkarnas ok? Vari
bestod denna? Hur stor var prisskillnaden? Sålades oxok av kringresande
försäljare?
33. Hade hantverkarna ok på lager eller tillverkade de dem endast på beställ-
ning? Hur stort var försäljningsområdet?
34. Fanns det förlagor, mönsterböcker el. dyl. efter vilka man själv kunde
tillverka oken eller åtminstone dekorera dem? Dekorerade bönderna
också de ok de själva tillverkade? Skiljde sig denna utsmyckning från
hantverkarnas? På vad sätt?
35. Alla slags foto och teckningar av anspända dragdjur i arbete mottages
tacksamt.
36. Vilken sagesman har lämnat upplysningarna?
Namn, förnamn, född när och var? Yrke, titel. Bosatt på orten sedan när?
Ortens invånare antal?

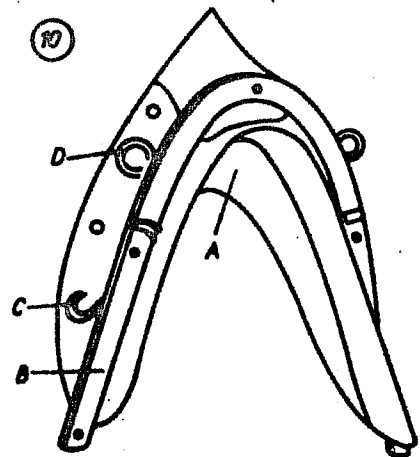
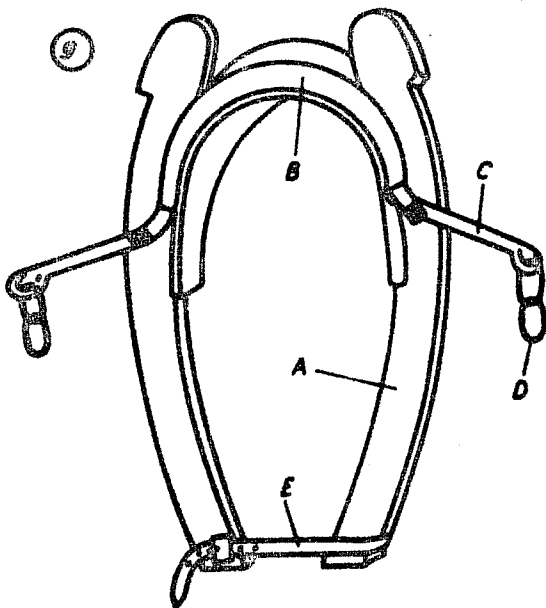
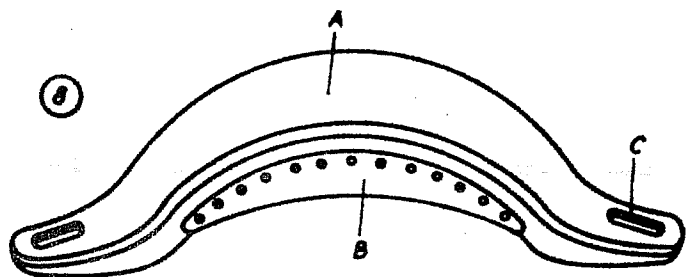
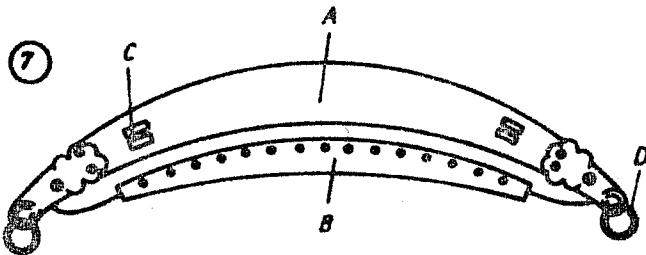
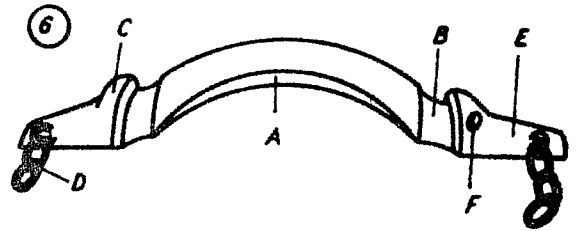
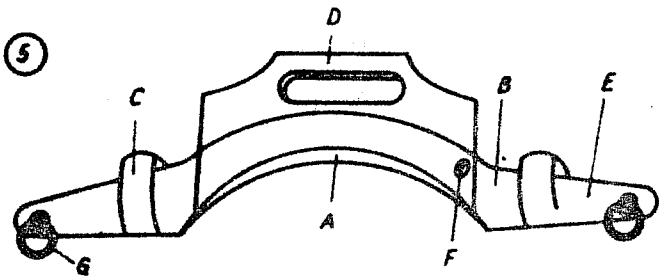
Upptecknat av: _____

Månad: _____

År: _____

September 1964

Svar på frågelista nr 125

Boo och ocar som dragdjur och objektverkning.

Att lämna något offritigare svar på dessa frågor är omöjligt då den tid då motbeater användes som dragare här i orten ligger så långt tillbaka att ingen nu känner till något därom.

Tid jag sjöts minns, d. v. s. på slutet av 1800-talet i sam-
men whelshiflet, känner jag endast till de två par ocar,
(studs sade man här) som användes vid stäbbyholmens
hengård, ejilantbolhet utan för "stollets" inboring. De använ-
des huvudsakligen på vägarne för gussbörning o annat m-
der till er vägar i skog o äng o så för hemförbring av det
foder. Vi m. m. som de sjöts skulle äta upp en stor del
fanns också en par av de samma plats, en glänta, skogen
i tidigare användes i stället som skulle äta upp rovarna
och så för skötsel av denna jordbr. då mig veteligen inga
hinder lämpliga där för fanns i stället. Där fanns ett
särskilt stort liggande ställe - studs - huset för dessa ocar

2/11-64

Strax intill Hödgårds maskin- & ekonomiskens å en liten
kulle i en intressant äng. Det var ett par vida-frästa
par, som hölls av en vägen & intelligent man som för öv-
rigt var manbror till min vänner & han & hans familj
var i socialt känslor fullt jämställde med övriga an-
ställda vid skolan. Det andra välberömda paret hölls av
en något upslagen man som var inställd på att o. a. o.
"Följ smekarna". Denne skickare fick för övrigt en god del
de han som det såg ut som om ledning blev skickad
av en yngling som höll i fjärr & villas för att nå på honom
vid en av de festerna som givits för gårdens folk, om
det var mindre om än det var tillräckligt minns jag inte
mer det var något in på 1900-talet.

Den stora par stora ståtliga, blanka & välridna djur
med ståtliga horn & högen av maländisk härkomst
& de sköttes av mina kuskar. Den frist namnde kuskarna som
hade familj bodde i en hus strax intill som kallades
"Tre Krumor" (som rivas) där flera av de anställda bodde

i kan min tåginter. Slet detta tide fram över 1907 talits
fjärta decennium.

Det är de rista och enda otar i arbete här i riket som jag
känner till i vad riddm och anspänning beträffa är jag
ej kompetent att säga något, men att de drög med sig
och ej med sile tycker jag ung minnas men så mycket
vet jag som att otarna här inte alls likade någotas
den som bekningarna visar.

Min värfar som var född i Gärdesten 1855 i uppväxten
den under den tid då brändarna höll sig med otar hade
ett mycket godt minne och kunde berättat om den tiden. Under
hans barnhetstid eller i slutet 1869 hade bränder i byggen
i hans hemort vid Fildesjö under Näsbyholm och göra
hoppet i stället för brutant använde i med detta följde
och så stadsren i "äcker" och på detta sätt man ha
kärlet i alla i ett ställe lika. Där för kunde inte de
mindre brukarna hålla otar men de som hade stina
brukningsdelar däremot hade både kärlet i otar i när

man får en gång på 1930 talet (kan nog 1939) inte förklara
på mig anspänningen när man som då var mycket van-
ligt sökte en häst framför ett par otar på hästloget
o jag inte kunde fatta det hela blev han smält förgä-
o sökte genom teckning förklara det. Inte blev jag mycket
ett klarare läses, men något visar på ändå dessa
teckningar som jag också ändrar, hade först tänkt
söka av dem men kunde bara sända originalen, de
är på ändå en generation längre tillbaka direkt. På
mycket förstår man som att hästen ledde både rikt-
ning o kanske i nästan man tänker den knödes av
en pojke, men om otarna knödes av en pojke eller flicka
eller en pojken var nog olika. Jag såg 1905: V. Tor
en riktigt grov grupp spelad på ett bröde o målet i natu-
liga färger av ett sådant namn med hästar o otar
när jag vill efter alla dessa är så red pojkens
på en häst o en flicka knöde otarna o mannen sköt
slagen.

Men nu åter till värfvarens Teckningar. beaktelser, som
Teckningarna visar var alla rickhet är till och man otarna
eller ansetts som blingebagg (jåfångar) i vissa ställen
över gropar i slängvärdet med sidana redskap som man
mycket beror efter en järd. på ett par km. från vid sidana
tillfällen kunde ingen hålla dem på de de gamla.

Redsessen, det var på 3 mil till skalmå och 2 till Ystad
eller mera, har jag inte hört de gamla. Tala om att
man gjorde med otarna det skulle man väl knappast him-
nit med på dagen med den fast otarna satte upp i en
tid, från 1876 talade de inget jämvrigt farms utifrån alla
stämme affärer skulle ske i staden, där skulle man sälja
sin spannmål och köpa sina mest försälda tiller samt
de inte var många i järbarnshållningens dagar.

Kanske får jag säga ännu några ord om härligheten = härlig-
heten. Det var på egentligen endast ett hjärden som man
präst med en insidig blick togit bort en träl i försett
med en träl av träskiva med en pligtag utslucken i en

Krampa i vältens-fjellens inne sida som andra ståt.
Denna stas var i stället i med den petade prästaren
Till starna när de behövde jämning i det var nog
eftersom påbörjande, till vad verken det kända kunde.

Detta är vad värfen berättade om stas från sin barn-
ömgård. På 16:6 107 är redan. Några nyare uppgifter var
jag inte om stas i bondeniljö i den inte det finns
att på hem från min ort annat än ena undantag.

Ellis men som var född 1847 i Skumf berättade att när
man 1858-59 byggde den gård som nu är mitt hem
"Lenné Lars Ols stude en söndag på att älta lera
'kinnelär' i lera att styka raster av till bygget men
i övern med rätt bygge glömt se efter att det var
en söndag i var rödda på att det skulle få höliga
följden, dels var det på syndigt i högre grad, dels var
man rädd på attal på sabbatsbrott. Kanske på att
det inte skulle bli till med bygget, jag vet inte vilken
man påbörjade mest, men genom denna första hands berättelse.

framgår ju att man höll otar på denna tid & jag vet
att denne Lars Olsson-gård de i Gårdsby för samma
tid var på melles 30-40 Hek. Däremot talade man ut
om aldrig om några otar på de större gårdar där
hon tjänade piga på 1860-70-talet i Lindby Skung.
L. Abg. har mycket om än berättade där om men vet
att man hade ett visst antal hästar & namnen på dessa
3-4 par & att det lams lika många drängar som par hästar
& att enda jakt som jag sjöls minns från tiden omkr.
rebelkriget & några år in på 1900-talet var fröskamm
här i Svastorp där en matbrukare som bodde vid grän-
sen till Kärbys holms sloth område brukade sitt lilla
äkerstykke nog ett par Hek med vinn för sig. Dessutom
kunde det äng & betesmark lagas att föda dessa kor &
så får. Dessa kor köptes med ope & med täta parter
& när man frågade Anders Persson om detta arbete
hade någon invokation på bönas mjölkning han svarade
att de fick fodras däreför i då var det ovanligt till dessa myller

Men detta är använde penna var en enstaka företeelse &
så pass ovanlig att när man ville påtydliga vem man
menade när man nämnde mannen vid namn behövde
man endast tillägga: De e här som skolan jmen med penna.
Men här kunde aldrig mig betyda på några nudd penna.
Annars uppmärksade man i stort de målbare
som kom till, när det styhades av egna hem från de stora
gårdarna & så många målbare bildades i rikets brjan,
att använde penna som dragar i det konstnerades
säkert också särskilda ritar därför men det var
aldrig någon anlägg här i orten men nog till en tid
i andra orter i Skåne.

For man en minnesbild från ett minnelse möte i
Länshus utställning i Helsing vid riksstämman då
Per Olsson på Linderberg i Lundby som var bärst på
en s.k. bologstjär, den lilla visst Yngve?, tämligen så
att han drog catten tummar på penna på befat. P.O. kunde
med detta chipage på länshus mötet ståande på tummar

ACC. N:R M. 16425:9.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ö väckte därmed lika stort uppmärksamhet som när elefanten
visade sig framför cisken på Skumpas marknad.
Till denna typ hade man visst tillverkat något slags
redskap som jag naturligtvis inte kan ge dig om de
det är också en engångs prövelse, något originalt.
Så ännu ett minne från min allra tidigaste barndom
när jag 1890 talat. Det saknas värde men får komma
med denna uppgift visar att man kunde få tankar iakt
att använda sig som de gamla. I mitt hem hade vi bara
en bäst men 3-4 viltmeistar. En brukades av jorden vil-
dade man lag med någon gramme som hade lika stäl-
let hade jag lagläggare flyttat från orten. Då kom
minne förklarar på tankar att förstå ställa en stor
stark verktyg som vid sidan om hästen så kan
hanske kunde bara sig att dra med. Till en början
skulle man bara bara sig att gå bredvid i längden som
man aldrig. Hästen användes för redskapet, det var mig
ett redskap, i min skulle gå vid sidan om i leda

km om fester intill koster men det gick inte alls
Det omöjliga varit både sig väl generade i bara
sträcke att var till både i riket till präst i församlet
uppger ganska snart i uppskriften inte mer, det
km my grannar i det blev en mytt lag om km ett
bestä 15 år fram i tiden

Ja detta är allt jag vet i det är inte mycket mer
jag kan vara på de många prästerna men jag skall
ändå ta dem i tur i ordning:

1. a) Hästar i före 1880 delvis otar ofta samtidigt på samma
redskap (julg.) b) Hästar, otar rena undantaget, ~~okänt~~
c) 1950. Hästar i traktorn ^{bilag} d) 1962. Hästar utslutande trakt-
ter i bilen, hästar rena undantaget.

2. Vad jag vet kan otarna varit rida eller ridskapsgr
under omringan okänt (smålandsdjur?) Hur de var till
färgen i äldre tid okänt. De i texten nämnda korna var
en vanlig svartvitbrödig lantras.

3. Förekommer i namnen i någon form.

4 På 1800 talet användes otar mig veteligt här i andra utskun-
tande för jordens brukande & köster hemma ikring omh
1900 som förut nämndt vid Käbyholm för tyngre & kastig-
hetsprövande enahanda köster å vägar i äng & skog.
Det var såhelt enformigt & tillämpningsprövande att vare otar
1950 ej alls.

5 På dessa prägn har jag endast varit att det är den nya
tiden med allt vad den fört med sig som varit orsaken
till att man helt upphörde att använda nötkreatur
som dragare. De helt enkelt passade inte in i det nya som
allt mer kom att pröva fort & framåt i allt. De blev
onödiga & passade ej längre in i samma krets i öring.

6 På denna fråga ger mig det jag nys skrivit svar.

7 Beträffande otarna har jag också redan svarat.

8 På de minsta gårdarna har man som jag redan nämnt
enligt de gamlas uppgifter endast använt trälar för
6:0 10:0 i redan. Det var å de gårdar som hade en ägr-
rymd mellan 10:20 ha som man ^{använde} har till otar då.

9. Någon särskild benämning för dem som används till
 tun eller kistan som dragare. Men jag aldrig hört, men jag
 har hört kuskarna vid Kärstgörlin i dagligt tal kallas
 för "studa-mannarna", men ej som något direkt förmedlande.
 10. Ej heller har jag hört något om kis mellan kist- &
 kottänder, det var ju så blandat med kistan & otar att
 det ej ägde något berättigande kist som otarna i Tied de
 gamla namnde ej användes vid långväga färder å väg.
 Det tycks således ej ha varit dessa kottar till.

11. Vad litet jag vet om sättet att styra otarna har jag
 redan nämnt. Likaså hur man dros på otarna.
 Kanske kan svärfars teckning av "studa-dräkten" &
 draget kallas så ge någon antydning. Där har ju
 en kist gått för kist även på jorden.

12 a & b) Kan ej berättas, men man delade dagar
 i 4 mål på den tiden. c) För maskiner har man
 mig vetligt inte användt nötkreatur som dra-
 gare. Då sådana kom till var otarna borta, det

skulle möjligen kunna tänkas för en förklarande
d) samma som föregående e) f) g) h) kan ej besvaras
13. Ett inte precis oallogrmissigt Talesätt minns jag
väl då det används långt efter det man nästan givits bort
otarna Det var en liknelse t.ex. när någon flämtade av
av ansträngning: "Bort eller bort" gick ut i inget som en
studarone i heda (-hetta). "Om en person ofta använde
uttrycket: "ja menar" "Ja i menade" i var tvåhågen kunde
man avbryta med ett grykt: "Studa menar, men folk
talar, stå inte där i men (-a)". Vid som avsågs med
att "studa mena" vet jag däremot inte mer det visste
väl de gamla. En enis i förstockad människa kunde
liknas vid en "stud" som inte är till att få någon rätt för
me."

14. Det var säkert här i orten varit otänkbart att använda
nåtkreatur för annat än tungt arbete, så förr, i nu
till otänkbart, det skulle verka vara kunnigvalen
i förresten, inga otar finns nu att tillgå som är mörka

15. Något om sådant försök kan jag vidan nämna om.
16. Likaså hur det var beträffande dessa förgår
Körby kolens och andra var mycket väl skötta i vid
mycket gott hals.
17. De hade ju också sitt eget utale.
18. Vet inte alls
19. "
20. Det var bygmännen i gårdsmännen som verkade i skodde
och andas kläder enligt de gamlas uppgifter. Gjorde det jag
inte där.
21. Alldeles okänt.
22. Ingen av de typer av och som finns utbildade
fräster några likhet med det värfar försökte teckna
eller stamma med den vagn minnestild jag själv
har där. Hanske kan vederbjuda på ett något av
värfar teckning av och något med vängel i lin
på anspänning av häst framför. Sundeby skulle vara
en ring där det hölls samma med en bult.

Detta enligt värfar Vid genomgång av material av detta slag på Valfusen i sällskap med såvande amerikansk minner inden deuten på Lanchbrouse museum som vi inget ursäkning till denna anskaffnings anordning mer och fanns det. Sammelchoqit däremot finns det ett likodant i från samma plats som det på teckningen på Lanchbrouse. Enda skillnaden är att härken på detta är utbyggda runt medar värfar beskrivelsen som en trösklyka där kan se de att härken i sken i jorden tillika med karvont tröskimar när man karvont och detta är en egentligen inte till.

23. Om öken var öfver för redskap i för ena. Känner jag ej till i om det är någon skillnad av jag ej kompetent att säga. Yngre döms nu att jagar o 50-60 år ha gått redan jag rist såg något otjän på närmare hälle i min. Vänkte man där på då.

24. Vet inte alls därom men nog är det det rätta som man själv använde.

25. Jag tror knappast att man här hade an på någon när-
skild utsmyckning av öken där man aldrig i tid någon
vet om använt otspann vid tillfälliga tillfällen. Då hade
man hästar i det var dessas seldom som var föremål för utsmyk-
ning med finare metallbestyg o.d.

Här någon utsmyckning av öken härifrån har de säkert
känsligt sig från någon som haft lust att öra sina konstnä-
liga anlag därpå eller var han kom i tillfälle därtil för
dessa personer har det funnits ibland även i äldre tid.

28. Jag kan inte finna något som passar in på frågan.

26. (När så jag kom att hästa en fjärran) Den som skötte otarna
alag det säkert också att de till att allt som hände det
var i gott skick. I riste hand vilde naturligtvis ansett
på lundbruden.

28. Jag minns speciellt att närfar sade att fästet vid
draggstängerna var en jäm- eller träbult i att när man
drag upp den blev de fria i den fästet också den svängde
som hästar drag med när man hade en häst före.

Det var förstås just detta som försökte förklara för mig
med den svårförstådda teckningen som gjordes i den ursprungliga
ingen annan har ett fullt helt friskt och man har varit
över 80 år gammal i händelse av skadad väger hand i för
resten lög det är många år emellan den tid 1860-talet
då han såg sådana saker i bruk i 1930-talet då han sökte
återgå till det såg ut. Det är några andra teckningar som
redskap från den tiden av hans hand som finns med
i den jag märkt för med G.P. = Otto Persson. Vore förstås
länkt kopiera dem men som det är omöjligt i den de är
är en duktig uppgift från den generation som själv
beside i den tid inget mer minns något om den upplöst.
Så låter jag originalen följa med som de är. Där är ju
både plig ånder, kammeldrag i trä och fast otydlig.
Huvudsaken och han över mig medan jag utskick i rekord
ut stek för stek.

Ref: remmer nämnde värfar inte om i samband med
utspännet, det var kanske, äldre av den senare är järn

bultar likaså i ringar av järn. Så var hammel-
get helt av trä (teckning) i ett drag av just samma slag
i från samma plats, Gäddströ, finns på Francholm.
29. På dessa fåglar kan jag inga svar att ge men när
det gäller otar från nuvar tid som de vid Kästbyholm
antitades naturligtvis betecknas när något fattades djuren
Därför var det med dem som med de andra djuren
man sökte gränsat någon av de speltända djurläkarna
som fanns här i den ute i byggen. Jag vet ju inte
om det var med otar som med kastar när de visade teck-
nelse om det tryck, selbrotten kasten att prisvenner så
obemärkt som möjligt kastade sitt vatten på de ommande
ställen. På det jag att min far gjorde med vår kast
fäst intet nämndes därem. Det var en gammal sed, väl
bekänd i vem vet, kanske hade den isyftad verkan
det är ju så mycket liknande som i senaste tid fått
sin förklaring s.s. ringel, spindelsträ m.m. Om detta
"medel" haft ickeskeptig bakgrund känner jag inte till.

då man inte trodde på sådant i mitt hem.

30. På denna fråga har jag svarat under nr 29. Vilka sjukdomar som var typiska just för otarvet jag inte.

31. På ingen av dessa frågor har jag lämnat något svar men det fanns nog de bland bonterna. deras konstfolk som var nog tillräckliga att själva tillverka och så det slog man använde ö för örigt fanns det för gott om hantverkare, hvarna som han tankar ha sysslat med sådana arbeten.

32. 33. 34. På ingen av dessa frågor har jag get något svar då allt ligger för långt tillbaka i tiden ö otar som de gällde inte här i sydvästra delen av landskapet används i samma uträkning ö i så sen tid som länge merut.

35. Några foto i Teckningen av utspända nötkreatur i arbete har jag där för ej heller, kanske kan det finnas foto av otarna i de ställen, men var? Någon vilket att skaffa fram något har jag inte. Det ligger utaför min förmåga hur vände foto detta skulle vara.

36 De uppgifter jag här kunnat lämna givande sig till
en ringa del på egna iakttagelser, minnen, till några
del på mine föräldrans berättelser men till alla största
delen på min svärfar Olof Perssons berättelser. Han var
född i Persson vid Fillestjär under Kärbyskolan i Gärdsbo
söcker 1855 ö. d. i. i Persson 1939, lantbrukare o bosatt
här i Persson sedan 1892. Unga tiden dess föräldrar
hade han vistats i Gärdsbo ^{hemmen} som anställdt av ett byg-
ställe vid Fillestjär

Frågar om detas invånarantal påstår jag inte då man
inte vet hur stort område som avses, men det är till-
byggd stättbyggd där dock invånarantalet som övnade
på landsbygden minskar allt mer. En annan del
av uppgifterna av min mor* 1844-1926*, är från den
egentliga slätten i Östby där hon tjänade omkr. 1865.
Hon var född i målbokarna i Persson.

Detta är vad som jag kan ge på dessa frågor De är en
när generation från rent ut.

Immar detta brev är öppnat läs vad jag skrivit
under punkten 28 i ark n° 16017.
även sid. 4 M. 16425.

FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Hjärtliga hälsningar om några i arkivet
minns mig i så färd jag be om en hjärtlig
personlig hälsning med ett varmt tack
framfört till Professorerna

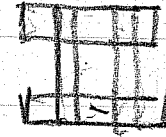
Eiler Tullgren
Geide Ahlström.

M 16425.

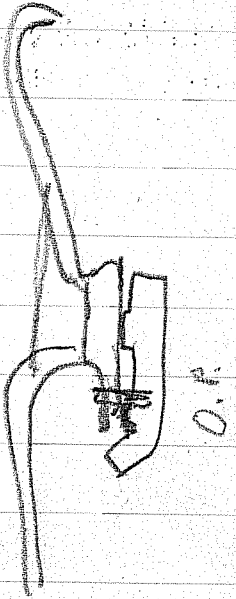
FOLKLIVSARKIVET

Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Hänsamma
Treva över.

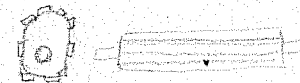
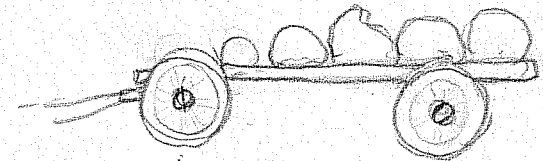
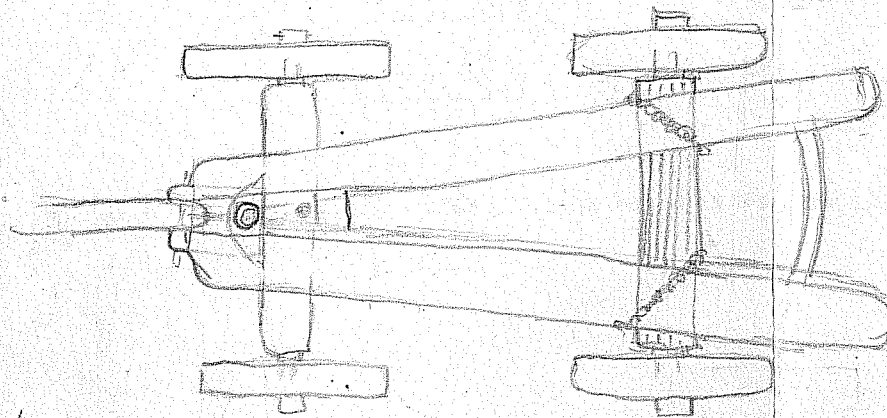

Va e där men du hänsamma de på
färdet?

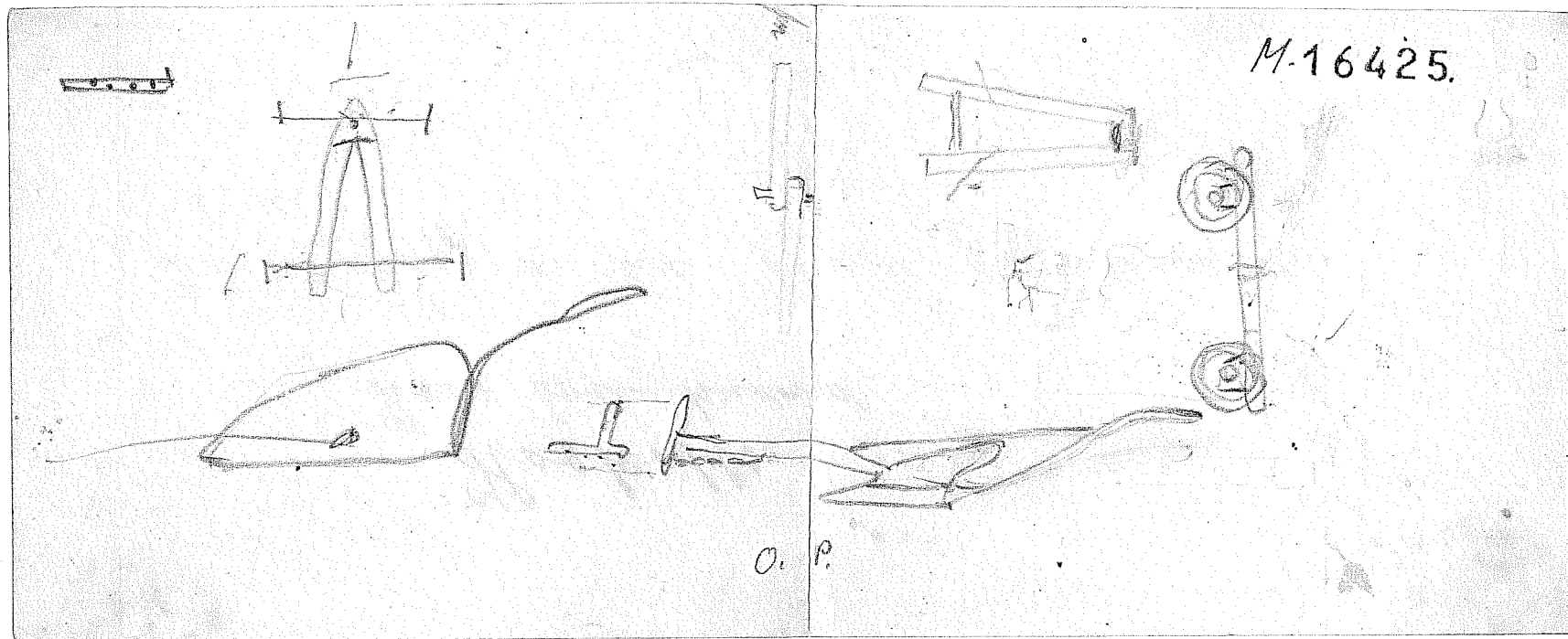

Stenvagn. Här passade oxarna.

M.16425.

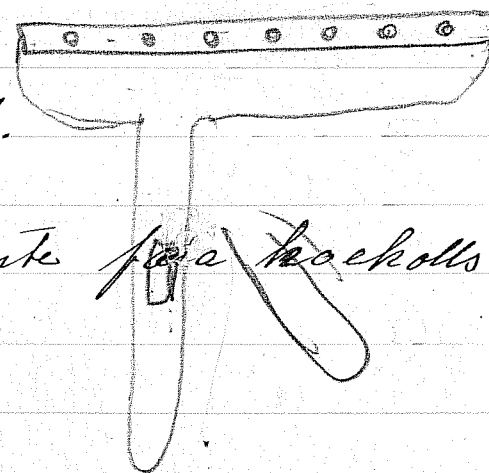
E.O. Efter direkt anvisning av Olof Persson på 1930-talet

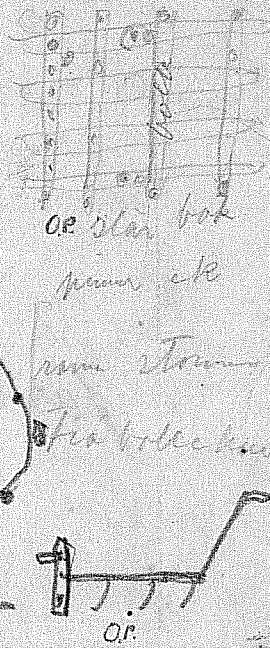
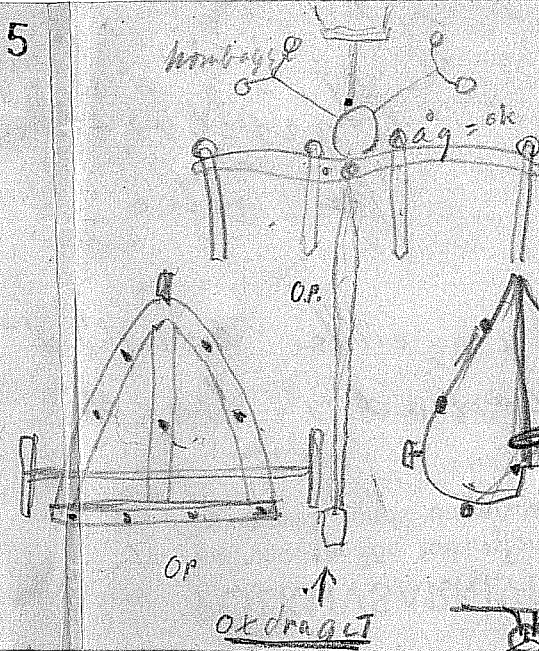
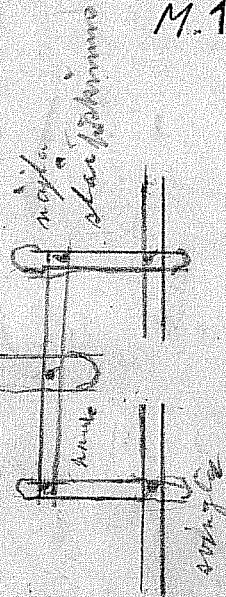
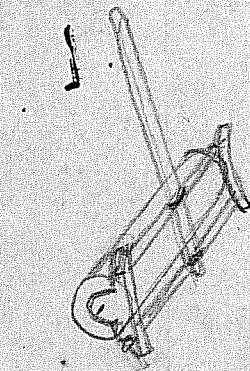
FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

Hockolls.
Hals över hundra.

Du ska ge di tid, i ante på a hockolls
i de.

M.16425

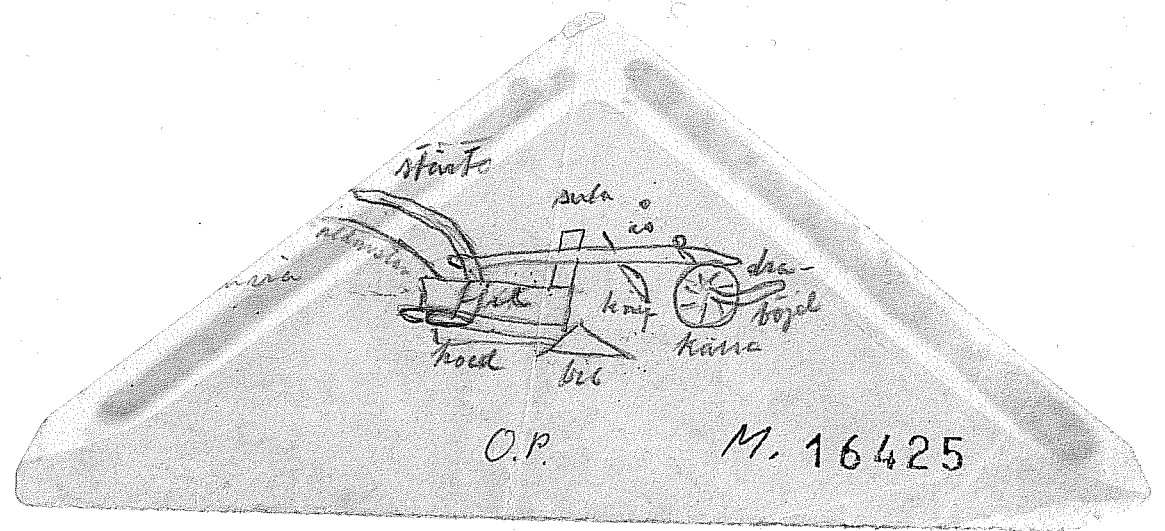

Färdorråd.

Ja, vilse.

Ja har inte väntat i natt. De ja erint
färdorråd i Noede.

FOLKLIVSARKIVET
Institutionen för folklivsforsk-
ning vid Lunds universitet

M.16425.

O.P.

houida

hila

hila

is

knagge

on

silroa

ville

kan

